

VETERAN- OG PÅRØRENDEPOLITIK

FREDERICIA KOMMUNE 2021-2023

FORORD

Fredericia er en by med lang tradition for et godt og tæt samarbejde med sin garnison og sine soldater.

Samarbejdet kan dateres helt tilbage til år 1650, hvor byen blev grundlagt som fæstningsby. Den militære tilstedeværelse har således altid været synlig for byens borgere.

Fredericia Kommune vil med veteran- og pårørende-politikken synliggøre og styrke den lokale veteran-indsats og sætte retning for en koordineret og helhedsorienteret indsats i kommunen.

Det er ikke alene de udsendte, der påvirkes af en udsendelse. Ægtefæller, børn, forældre og andre pårørende bliver også påvirkede både før, under og efter udsendelsen. De pårørende ("hjemmefronten") har en altafgørende betydning for veteranen før, under og efter udsendelsen.

De fleste veteraner oplever at vende hjem efter deres udsendelse styrkede og berigede med nye kompetencer. En mindre del af veteranerne samt deres pårørende har imidlertid behov for særlig hjælp og støtte til håndtering af deres psykiske/

fysiske skader samt sociale udfordringer som følge af udsendelsen.

Politikken tager afsæt i Danmarks officielle veteran-politik og indeholder følgende hovedområder:

Anerkendelse, viden, pårørende samt koordinering og udvikling.

Susanne Bach Bager
Formand for Veteranudvalget

Steen Wrist
Borgmester

VISION

Fredericia Kommunes vision med denne veteran- og pårørende politik er, at veteraner og pårørende bosiddende i kommunen anerkendes for deres særlige indsats og får den nødvendige støtte med fokus på familier med børn samt en opsøgende og helhedsorienteret indsats.

MÅLGRUPPEN

Målgruppen for politikken er veteraner og pårørende bosiddende i Fredericia Kommune.

Politikken dækker alle veteraner uanset udsendelsestidspunkt og de konsekvenser, udsendelsen måtte have haft – positive såvel som negative – for veteranen og dennes pårørende.

Forsvaret estimerer, at der p.t. bor knap 700 veteraner i Fredericia Kommune samt deres pårørende. Andre faggrupper eksempelvis sundhedspersonale og politibetjente, der udsendes af Danmark, er også omfattet af politikken.

Hvem er veteran

En veteran er en person, der på baggrund af en beslutning truffet af Folketinget, regeringen eller en minister har været udsendt i mindst én international mission. Politikken er derfor målrettet tidligere udsendte soldater, sundhedspersonel, politibetjente eller andre, der har været udsendt i forbindelse med internationale operationer for Danmark samt deres pårørende.

Hvem er pårørende

Pårørende er den nære familie, der omfatter ægtefæller, kærestes, samlevende og børn samt forældre og søskende. Pårørende kan tillige omfatte fraskilte ægtefæller.

PRIMÆRE SAMARBEJDSPARTNERE

Veteraner og deres pårørende vil både før, under og efter udsendelse være i kontakt med flere aktører. Fredericia Kommune har et regelmæssigt og tæt samarbejde med de primære samarbejdspartnere.

Forsvaret har som arbejdsgiver en række indsatser for udsendte og pårørende både før, under og efter udsendelse. Missioner sammenstykket af enheder på tværs af Forsvaret, hvorfor udsendelse af soldater fra Fredericia ofte sker fra andre garnisoner, hvilket der er en ekstra opmærksomhed på i samarbejdet med Forsvaret.

Veterancenteret er en del af Forsvaret, som yder støtte, krisehjælp og rådgivning til veteraner og deres pårørende og arbejder tillige for at udbrede kendskabet til veteraner. Veterancentret er tillige ansvarlig for løbende at udvikle og koordinere veteranindsatsen på tværs af den offentlige sektor. Fredericia Kommune finder et tæt og inddragende samarbejde med Veterancentret afgørende for en vellykket veteranindsats.

Region Syddanmark varetager behandling af en lang række fysiske og psykiske problemer, herunder et specialtilbud for veteraner på Afdeling for Traume- og Torturoverlever under Psykiatrien.

Egen læge er tovholder i forhold til veteraners og pårørendes sundhedsproblematikker og kan henvise til kommunale og regionale sundhedstilbud.

Veteranhjem Trekantsområdet er et frirum for veteraner og pårørende samt et midlertidigt botilbud til veteraner med særligt behov for hjælp og støtte til at komme videre, herunder det rette behandlingstilbud eller den rette støtte til beskæftigelse, uddannelse, bolig mv.

KFUMs Soldatermission og -rekreation er et frirum for veteraner og pårørende samt et midlertidigt botilbud til veteraner i et rekreativt og næstekærligt miljø. Der ydes desuden hjælp til at gøre brug af støtte og behandlingstilbud hos andre aktører.

Fredericia Kommune har som en helt central del af veteran- og pårørendeindsatsen ansat en veteran-koordinator, som sammen med særligt udpegede veteranambassadører inden for de forskellige forvaltningsområder indgår i et formaliseret fagnetværk, hvor viden om og kendskab til andre aktører, samarbejdspartnere, veteraner og pårørende holdes opdateret.

Lokale interessenter

- Føringstøtteregimentet på Ryes Kaserne
- Hærhjemmeværnsdistrikt Sydøstjylland i Vejle
- Veteranhjem Trekantsområdet
- KFUMs Soldatermission og -rekreation
- De Danske Forsvarsbrødre for Fredericia og Omegn
- Garnisonskirken, Sct. Michaelis Kirke
- Danmarks Idrætsforbund SAFE ZONE
- Veterancentret
- Familienetværket
- Danmarks Veteraner
- Faglige organisationer – Hovedorganisationen af Officere i Danmark (HOD), Centralforeningen for Stampersonel (CS) og Hærens Konstabel og Koporalforening (herunder Livlinen) (HKKF)
- Afdelingen for Traume og Torturoverlever under Region Syddanmark – samarbejdsmodel mellem Kolding, Vejen og Fredericia
- Veteranalliancen

Det bemærkes, at listen ikke er udtømmende.

Veterankoordinatoreren – en helt central funktion i kommunen

- *Er veteraners og pårørendes indgang til Fredericia Kommune.*
- *Kan fungere som tovholder, budbringer eller bisidder efter aftale.*
- *Tilstræber at behandle veteranen og dennes pårørende som ét samlet hele.*
- *Medvirker til at skabe en forebyggende og helhedsorienteret indsats.*
- *Skaber overblik over tilbud til veteraner og pårørende samt iværksætter og understøtter frivillige initiativer.*
- *Bidrager til at skabe et tæt samarbejde mellem veteran, pårørende, kommune og andre relevante aktører og til at skabe et overblik.*
- *Tilstræber at opbygge et kendskab og tillidsforhold til de lokale veteraner, pårørende og samarbejdspartnere, der muliggør en opsøgende indsats.*
- *Støtter interne og eksterne samarbejdspartnere, fagpersoner, arbejdspladser, uddannelsessteder, institutioner og andre med hjælp og vidensdeling om målgruppen.*
- *Støtter virksomheder som rekrutterer veteraner.*
- *Forankrer et formaliseret fagnetværk på tværs af kommunens forvaltningsområder med fokus på vidensdeling vedrørende veteraners og pårørendes fællestræk samt eksterne aktører.*

ANERKENDELSE

I Fredericia Kommune er vi stolte af at være en garnisonsby og hjemsted for byens regiment og øvrige enheder på Ryes Kaserne.

Vi er stolte og taknemmelige over den ekstraordinære indsats, de udsendte yder for Danmark.

Vi ved, at udsendelser kræver en særlig indsats af både den udsendte og de pårørende.

Vi ønsker derfor at anerkende såvel veteraner som pårørende for deres indsats – både i ord og handling.

→ DET GØR VI VED AT

- Møde veteraner og pårørende med nysgerrighed og kendskab til udsendelser og baggrund samt mulige følger for deres familier.
- Behandl veteraner og nære pårørende som ét samlet hele med udgangspunkt i den konkrete situation.
- Yde en sikker og hurtig sagsbehandling ved at sætte det rette hold på tværs af forvaltningen og ved at gennemføre en individuel, koordineret og helhedsorienteret sagsbehandling.
- Understøtte tilgangen til veteranens særlige kompetencer og erfaringer i forbindelse med overgang til det civile arbejdsmarked eller uddannelse.
- Markere Flagdagen for Danmarks Udsendte med fokus på både veteranen og de pårørende i tæt samarbejde med regimentet og med mulighed for uddeling af børnemedaljer fra Familienetværket.
- Benytte byens mærkedage til at udbrede viden om udsendelser, veteraner og pårørende.
- Være opmærksomme på initiativer, arrangementer og netværk, der understøtter pårørende og især børnenes behov.
- Støtte frivillige organisationer, der lokalt bidrager til at udbrede kendskabet til veteranområdet.

VIDEN

For at kunne støtte veteraner og pårørende bedst muligt er det vigtigt, at borgere og relevante medarbejdere i Fredericia Kommune har viden om veteraner og pårørende og de problematikker, der knytter sig til tiden før, under eller efter udsendelse.

Det er tillige vigtigt at skabe et overblik over de mange tilbud om støtte til veteraner og pårørende.

→ DET GØR VI VED AT

- Vidensdele om de støtteforanstaltninger og aktiviteter som de forskellige samarbejdspartnere udbyder til både veteraner og pårørende.
- Udbrede og styrke vidensniveauet i Fredericia kommune gennem ambassadører, som bliver opkvalificeret i samarbejde med veterankoordinatoren.
- Etablere et formaliseret fagnetværk på tværs af kommunens forvaltningsområder med fokus på vidensdeling, blandt andet om veteraners og pårørendes fællestræk.
- Være opmærksomme på og vidensdele om udsendelsers betydning for familierne og især børn på kommunens skoler og institutioner. Det kan bl.a. omhandle det, at være pårørende til en veteran, som kan være blevet skadet eller mere sandsynligt være blevet styrket under udsendelsen.
- Udbrede viden i det tværfaglige samarbejde om de konsekvenser det kan have, for den enkelte og dennes pårørende, at have været udsendt.
- Have fokus på omsætning og omskrivning af de militære kompetencer, så de bedst muligt kan anvendes i det civile samfund – både på arbejdsmarkedet og i frivillige organisationer.
- Udbrede kendskab internt og eksternt til samarbejdspartnere og deres tilbud.
- Invitere lokale virksomheder til særlige arrangementer og efter behov udvikle et samarbejde i forbindelse med beskæftigelsesindsatsen for veteraner.
- Veterankoordinatoren deltager i Forum Syds ERFA møder for at vidensdele med andre veterankoordinatorer og samarbejdspartnere.
- Veterankoordinatoren deltager i Veterancentrets undervisningsdage for veterankoordinatorer mv.

PÅRØRENDE

En udsendelse berører ikke kun den udsendte, men også ægtefælle, kæreste, samlever, børn, forældre og andre nære pårørende. Fredericia Kommune anerkender, at udsendelserne kræver meget af de pårørende, som oplever afsavn og ofte er bekymrede for den udsendte. Pårørende kan få behov for hjælp og støtte både før, under og efter udsendelsen.

Det kan skabe stor utryghed hos både små, store og voksne børn at have en forælder, der er udsendt i et konfliktområde. Børn påvirkes tillige, når en forælder vender hjem og er forandret, især for de, der desværre kommer hjem med fysiske eller psykiske skader efter udsendelse.

Fredericia Kommune har et særligt ansvar i forhold til at være opsøgende og arbejde forebyggende overfor udsatte familier, og især børn.

→ DET GØR VI VED AT

- Gøre opmærksom på, at pårørende har adgang til støtte på samme måde som veteranerne, herunder især familier med børn. Støtten starter potentielt allerede under selve udsendelsen og i særlige tilfælde før udsendelsen.
- Styrke samarbejdet med Veterancentrets nystartede Familieenhed.
- Samarbejde med garnisonen om at skabe et overblik over pårørende til de udsendte soldater, der er bosiddende i Fredericia.
- Samarbejde med garnisonen om at etablere og/eller udnytte allerede eksisterende lokale pårørendenetværk og efter behov etablere særlige grupper rettet mod for eksempel mødre og børn.
- Opbygge et kendskab og tillidsforhold til de lokale veteraner og samarbejdspartnere, der gør det mulig at række ud til pårørende, der ikke selv har kræfter til at opsøge den støtte, de måtte have behov for – med en særlig fokus på familier med børn.
- Formidle information om de hotlines Veterancenteret, Veteranstøtten og HKKF (Livlinen) har oprettet for veteraner og pårørende, herunder kontaktmuligheder til veterankoordinatoren.

KOORDINERING OG UDVIKLING AF INDSATSER

Med mange interessenter omkring veteranerne er det afgørende, at de har kendskab til hinanden og gensidig respekt for de opgaver, som løses sammen.

Dette sker i et tæt samarbejde med de primære samarbejdspartnere, herunder Veterancentret og Afdelingen for Traume og Torturofre i Region Syd.

Fredericia Kommune vil indgå i et godt og konstruktivt samarbejde med de øvrige interessenter omkring veteranerne.

→ DET GØR VI VED AT

- Være særligt opmærksomme på forankring af viden på tværs af Fredericia Kommune.
- Styrke fagnetværk med vidensdeling på tværs af hele forvaltningen.
- Være opsøgende og indgå i et konstruktivt og tæt samarbejde omkring veteranerne og de pårørende samt formidle kendskab til de enkelte interessenters kompetencer og tilbud, herunder være opsøgende med hensyn til etablering af teams på tværs af fagligheder både kommunalt, regionalt og nationalt.
- Understøtte og udvikle rammer for at kunne bringe alle kommunale, regionale, statslige, private og frivillige indsatser i spil til gavn for veteraner og pårørende.
- Styrke og forsat indgå i et dialogforum med de mange aktører både lokalt, regionalt samt med landsdækkende foreninger, der kan deltage i synliggørelse og udvikling af indsatser for veteraner og pårørende i Fredericia Kommune.
- Opkvalificere kompetencer via netværksmøder og temadage i samarbejde med lokale samarbejdspartnere efter behov.

Veteranudvalget

Byrådet i Fredericia Kommune besluttede den 2. marts 2020 at nedsætte et Veteranudvalg efter § 17 stk. 4 med henblik på at synliggøre og styrke indsatsen for veteraner og pårørende bosiddende i Fredericia.

Veteranudvalget bestod af en formand, en veteran, en pårørende, en repræsentant fra civilsamfundet med særlig berøring med veteraner og pårørende samt tre politikere. Udvalget blev støttet af en koncerndirektør og en veterankoordinator.

Veteranudvalget har gennemført en inddragende proces med interne og lokale samarbejdspartnere og aktører, herunder lokale veteraner og pårørende med fokus på erfaringer med den nuværende veteranindsats samt forslag og ideer til indholdet i politikken. Politikken har tillige været i offentlig høring og høringssvarene blev behandlet og indarbejdet i politikken.

Politikken revurderes efter to år og efterfølgende hvert fjerde år. Behovet for en snarlig revurdering skyldes, at den nationale veteranpolitik pt. er under revision, og at de aktuelle pandemirestriktioner har begrænset veteranudvalgets inddragende proces.

Gothersgade 20
DK-7000 Fredericia
Tlf.: 7210 7000
kommunen@fredericia.dk

www.fredericia.dk

Fredericia
Kommune

